VERHAAL 4 — EN NU GÁÁN

Op het hoogtepunt van het werk, hebben de werkvoorbereiders uitgerekend, zijn er bijna 1.000 mensen van en voor de TBI-combinatie aan het werk op het Binnenhof. Naast het feit dat die elke dag allemaal goed, veilig en met veel goede ZIN aan het werk moeten kunnen, is natuurlijk de boeiende vraag: waar komen al die mensen eigenlijk vandaan? Ondertussen is het werk al gestart. Onder andere het werk aan 'de kuip' van de nieuwe publieksentree. Wat zijn nu de uitdagingen?

Hans Dobbe[6] van Croonwolter&dros is wel eens jaloers op de aantrekkingskracht van het restauratiewerk aan het Binnenhof op professionals in de markt: "Bij Eddy[7] liggen ze in slaapzakken voor de deur, bij wijze van spreken. Want als je dit op je CV kunt zetten als erfgoedspecialist of restaurateur, ja, dan stáát er wel iets. Bij ons in de techniek begint dat nu ook wel te leven hoor, de glamour van het Binnenhof. Maar toch iets minder dan bij Nico de Bont. Bij ons is het meer de scope van het project: de planning die er voor de komende jaren ligt. Dat vinden veel technici en onderaannemers heel prettig."

— Veel kopjes koffie

Wat je tussen de regels van Hans' uitleg ook leest: het Binnenhof is wel degelijk ook een kans voor TBI. De aantrekkingskracht van het project zorgt voor veel nieuwe instroom en voor een groeiend netwerk van onderaannemers. Dat is zo, ziet ook Eddy de Veer van Nico de Bont, maar hij wil dat wel even nuanceren: "Dat mensen bij ons in slaapzakken voor de deur zouden liggen, is niet helemaal waar", lacht hij. "Mensen zijn heel snel gecharmeerd van het mooie werk dat wij mogen maken voor onze opdrachtgevers – en zeker op dit project. Ik heb al met zoveel leuke mensen koffie gedronken.... Maar er zit wel een behoorlijke druk op. De deksel moet nu wel van het blik af, zogezegd. We hebben nog maar een paar jaar de tijd om die hele puist

[6] Zie ook verhaal 2.
[7] Zie kadertekst 'Het Binnenhof van Eddy de Veer'.

Het Binnenhof van Eddy de Veer

Eddy is projectdirecteur restauratie Tweede Kamer voor Nico de Bont en dus ook verantwoordelijk voor de bemensing van het werk. Daarnaast is hij druk met de start van de nieuwe vestiging van Nico de Bont in Den Haag. En dat is in de juiste volgorde allemaal príma te combineren, vindt hij: "Dit project is een hele mooie opstap om met een goed ingewerkt team door te pakken in het Haagsche." Het helpt ook dat alle directe samenwerkingspartners hier TBI-ondernemingen zijn, vindt Eddy: "Daardoor kun je veel opener met elkaar praten. Alle TBI-ondernemingen hebben een eigen focus en een eigen werkmentaliteit, dat schuurt natuurlijk wel eens, maar je hebt elkaar nodig om vooruit te komen. We zijn allemaal anders, maar ook samen één TBI."

13 Een unieke terrazzovloer renoveren met een laptop en heel veel steentjes.

13

14

werk te verwerken. We hebben de komende tijd dus veel –maar vooral ook de goede– mensen nodig om vaart te maken. Met het vinden van een goede werkvoorbereider ben je zo maar zes tot negen maanden bezig. Die tijd hebben we niet. En je wilt natuurlijk ook nog graag dat mensen passen in onze organisatie, in het Nico de Bont DNA. Niet alleen voor dit werk, maar ook voor de toekomst, voor onze nieuwe vestiging in Den Haag."

— Bijzondere werkgever

Eddy voelt zich in de bemensingskwestie, net als Hans en de andere projectleiders, enorm gesteund door de eigen achterban en door TBI: "Ja, het helpt ook dat TBI geen beursgenoteerde onderneming is. Het steward-ownership zorgt ervoor dat we maatschappelijke waarde en betrokkenheid veel ruimte kunnen geven. Als ik zie wat er bij ons mogelijk is aan opleiding en training: dat is echt exceptioneel anders dan bij andere bouworganisaties. We zien gelukkig ook nog steeds kans om op een project als het Binnenhof mensen goed mee te nemen, op te leiden, te coachen en de kneepjes van het vak te leren."

15

14 Toegangsdeuren van de 'porte cochère' (koetsingang) van gebouw J aan het Plein liggen klaar voor herstel.

15 Aan de buitenkant van gebouw J worden steigers opgebouwd, zodat ook hier het herstel van dak en gevels kan beginnen.

Het Binnenhof van Willem Voogt

"Het is belangrijk dat we niet continu de nadruk leggen op de complexiteit van het project", vindt Willem Voogt, projectleider voorbereiding bij J.P. van Eesteren en verantwoordelijk voor gebouw I. "Met een goede planning, goede afspraken, goede tekeningen en vakmanschap maak je het project beheersbaar. In dit werk zit alles waar we heel goed in zijn bij TBI. Dáár moeten we vooral in blijven geloven. We kúnnen dit."

— In stukken knippen

Om het megaproject behapbaar, werkbaar en vooral menselijk te maken, is het in verschillende gebouwen en per gebouw en per gebouw ook weer in heel veel kleine deelprojecten opgeknipt, legt Eddy uit. Maar het komt natuurlijk ook allemaal weer samen. Waar? In de bouwkeet natuurlijk, het epicentrum van elk project. De keet ligt pal naast de voormalige én toekomstige Tweede Kamer. Daar treffen we ook Willem Voogt, projectleider voorbereiding bij J.P. van Eesteren.

Willem, lachend: "Ik heb eerlijk gezegd nog nooit in zo'n grote keet gezeten, maar hij is eigenlijk alweer te klein. Het werk is gewoon heel erg groot. Elk gebouw en elk deelproject heeft zijn eigen team, zijn eigen mensen en zijn eigen onderaannemers. Het is wel heel gezellig. Een goed georganiseerde chaos."

— Een kuip vol complexiteit

Willem focust zich nu op de bouwkuip van de nieuwe publieksentree. Willem: "Het ontwerp van de entree is nu definitief. We zijn het nu aan het calculeren, maar om geen tijd te verliezen, zijn we vast gestart met het onderdeel dat vaststaat: de bouwkuip. Van het nieuwe entreegebouw staat straks maar een deel bovengronds. De rest bevindt zich ondergronds. Er wordt voor dat doel nu een groot gat in de grond gemaakt.

De bouwkuip wordt tegen gebouw N gerealiseerd en gaat via verschillende constructieve technieken deels het draagvermogen van de fundering van gebouw N

16

17

18

16 De betonstort in de keldergewelven.

17 Renovatie van een dakkapel van gebouw C van de Tweede Kamer.

18 Nieuwe wigvormige delen maken oude vloerbalken weer sterk.

overnemen. De kuip heeft een ongebruikelijke vorm, waardoor het stempelraam dat erin moet komen, ook een incourante vorm heeft. Als dat er dan eenmaal in ligt, gaan we graven. Dan vult de kuip zich met grondwater, waardoor veel werkzaamheden onder water plaatsvinden, met duikers. En ja, de kans dat dan ook weer van alles 'boven water komt' is natuurlijk aanwezig maar ik hoop het niet. We hebben natuurlijk alles getest, onderzocht en doorgemeten, maar 100% zeker weet je het nooit."

— Wij kunnen dit

Andere gebouwen zijn al eerder gestart, vertelt Willem. De 'Aanpakkerigheid' begint dus ook bij het 'team entreegebouw' flink te jeuken. "De publieksentree heeft een grote impact op de overall planning maar ook op het naastgelegen gebouw N", ziet Willem. Dus: aan de slag: "Dat is ook de reden waarom we nu al gestart zijn met de kuip, terwijl we het entreegebouw zelf nog aan het afprijzen zijn."

Willem heeft al van alles gebouwd, bij J.P. van Eesteren, maar zoveel technische, logistieke en procesmatige complexiteit in één kuip: dat nog nooit. Willem: "De planning van gebouw I is verweven in die van alle andere teams en gebouwen. Als ik iets in de planning aanpas, telt dat op heel veel plekken door. We zijn hier in de bouwkeet dus continu aan het schakelen tussen je eigen project, dat van de anderen en het geheel. En dan heb je het nog niet eens over de publieke beeldvorming."

De nieuwe publieksentree

De nieuwe publieksentree van de Tweede Kamer – deels bovengronds, deels ondergronds – is straks in alle opzichten een hoogstandje. Bedoeld om duizenden bezoekers per week veilig en comfortabel toegang te bieden tot het hart van onze democratie, waaronder alleen al zo'n 200.000 scholieren per jaar. Croonwolter&dros zorgt voor de nodige 'veiligheidsschillen' waar iedereen doorheen moet, met name ondergronds. Maar om de hoge veiligheidsmaatregelen niet ten koste te laten gaan van een vriendelijke, open uitstraling bij binnenkomst, is het glazen entreegebouw bovengronds juist heel open, toegankelijk en uitnodigend. Aan de onderzijde van het paviljoendak is straks een 'rimpeling' te zien. Het is een verbeelding van het idee dat iedere burger een verschil kan maken in de politiek. "We hebben dit erin gebracht in antwoord op de vraag vanuit de Tweede Kamer naar een verhaal bij de publieksentree", vertelt architect Pi de Bruin van de Architekten Cie.[8], "Daarop hebben we gekeken naar een verhaal dat bij deze plek en de functie van dit gebouwdeel past." Voor het uitvoeringsteam van projectleider Willem Voogt van J.P. van Eesteren is de 'kuip' waarin het gebouw moet landen, voorlopig even de eerste, best complexe opgave.

[8] Bron: Binnenhofrenovatie.nl